

Změna závazků

§§ 516 – 543 obč. zákoníku

§§ 1879 – 1907 NOZ

Třídění změn závazků

- Podle subjektů závazkového vztahu
- Podle obsahu a předmětu závazkového vztahu

Změny v subjektech závazkového vztahu

- Na straně věřitelské
  - Postoupení pohledávky (cese) - § 524-530 OZ
- Na straně dlužnické
  - Převzetí dluhu (intercese privativní) - § 531-532
  - Přistoupení k dluhu (intercese kumulativní) - § 533-534
  - Poukázka (assignace) - § 535 – 539 OZ
    - Poukázka na cenné papíry - § 540 – 543 OZ
    - v NOZ jako zánik závazků - § 1939 a násl. NOZ
  - Převzetí majetku v NOZ - § 1893 NOZ

Změny v subjektech závazkového vztahu

- Na obou stranách
  - Postoupení smlouvy - § 1895 a násl. NOZ

Změny v obsahu a předmětu závazkového vztahu

- Změna obsahu závazku dohodou (novace kumulativní) – 516 OZ
- v NOZ i narovnání (transactio) - § 1903 NOZ
  - de lege lata zánik závazku
  - fakticky podoba s oběmi novacemi
- Prodlení dlužníka (mora debitoris) - § 517-521 OZ
  - v NOZ upraveno v rámci „zániku závazků“ (§ 1968 NOZ)
  - zvl. případ fixní smlouvy - § 518 OZ
- Prodlení věřitele (mora creditoris) - § 522-523 OZ
  - v NOZ upraveno v rámci „zániku závazků“ (§ 1975 NOZ)

Postoupení pohledávky

- Písemně (§ 40, 37, 35 ObčZ)
- Přechází vše (příslušenství, spojená práva, zajištění)
- Výjimky z postoupení: osobní povaha práva, změna obsahu, nepostižitelnost exekucí, rozpor s dohodou, zvláštní předpisy (např. sociální zabezpečení)
- Notifikace postupitelem (vč. zajištění)
xxx prokázání postupníkem
- Odpovědnost postupitele vůči postupníkovi
- Námitky dlužníka
- **NOZ výslovně upravuje globální cessi**

Převzetí dluhu

- Intercese privativní
- Písemně
- § 531 odst. 1 ObčZ: dohoda s dlužníkem + souhlas věřitele
- § 532 zajištění (potřeba souhlas)
- § 531 odst. 4 ObčZ: zachovány námitky původního dlužníka

Přistoupení k dluhu

- Intercese kumulativní
- Peněžitý závazek (§ 1892 NOZ: „dluh“)
- Písemně
- Dohoda s věřitelem, ale bez souhlasu dlužníka
- Pasivní solidarita
- Zachovány námitky původního dlužníka

Poukázka (assignace)

- zaměřením spíše „zánik“ závazku
→ v NOZ vhodněji zařazeno do zániku závazků (1939)
- vztahy:
  - a) **valutový** (hodnotový): poukazatel opravňuje poukazníka vybrat plnění
  - b) **úhradový** (krycí): poukazatel zmocňuje poukázaného plnit; aplikace příkazní smlouvy
  - c) **platební**: poukázaný přijímá poukázku (oznámí přijetí)
→ vzniká přímý nárok poukazníka na plnění vůči poukázanému
- námitky poukázaného vůči poukazníkovi (537 ObčZ)
- odvolatelnost poukázky do jejího přijetí poukázaným
- nová promlčecí doba od oznámení přijetí poukázky

Převzetí majetku dle NOZ

- § 1893 NOZ
- staro-nový institut (§ 1409 ABGB)
- bez ohledu na souhlas věřitele
- „Převezme-li někdo od zcizitele...“
- „...veškerý majetek nebo jeho poměrně určenou část...“
- související dluhy
- subjektivní pojetí („o nichž... věděl nebo musel vědět“)
- limitace převzatým majetkem
- odchylky pro osoby blízké
- opačné ujednání mezi zcizitelem a nabyvatelem je vůči věřiteli neúčinné

Postoupení smlouvy dle NOZ

- § 1895 a násl. NOZ
- mezinárodní vliv → „nutnost“
- nevyklučuje-li to povaha smlouvy
- kterákoli strana
- převést jako postupitel svá práva a povinnosti ze smlouvy nebo z její části
- třetí osobě
- pokud s tím postoupená strana souhlasí
- a pokud nebylo dosud splněno (Má-li být plnění ze smlouvy trvajícím nebo pravidelně se opakujícím, lze smlouvu postoupit s účinky k tomu, co ještě nebylo splněno.)
- o formě NOZ „mlčí“ → i konkludentně!?
- postoupení smlouvy je vůči postoupené straně účinné od jejího souhlasu
- postupitel notifikuje   xxxx   postupník prokazuje

Změna závazku dohodou

- novace kumulativní
- forma dle ust. § 40 odst. 2 ObčZ
- nevyplývá-li z dohody nepochybně, že sjednáním nového závazku má dosavadní závazek zaniknout, vzniká nový závazek vedle dosavadního závazku...
- zachováno zajištění
  - ručitel má však zachovány „původní“ námitky

Prodlení dlužníka

- mora debitoris
- obecně § 517 a násl. ObčZ (x zvláštní část)
- splnit „řádně a včas“
- dodatečná přiměřená lhůta → odstoupení
- výjimka fixních smluv
- peněžité plnění: příslušenství (zúčtováno na škodu)
- plnění věci: odpovědnost za ztrátu, poškození nebo zničení
- náhrada škody
- v NOZ řazeno do zániku závazků (1968 NOZ)

Prodlení věřitele

- mora creditoris
- a) včas a řádně nabídnuté plnění nepřijme
- b) neposkytne součinnost potřebnou ke splnění
- následky:
  - nenastane prodlení dlužníka (úroky z prodlení...)
  - nebezpečí ztráty, zničení nebo poškození věci
  - náhrada nákladů a škody
  - event. právo dlužníka splnit do úschovy na náklady věřitele (§ 568 ObčZ)
  - dle § 523 ObčZ zproštěn úhrady úroků (smluvených...)

v NOZ řazeno do zániku závazků (1975 NOZ)